

Aanpassing van de hoofdelijke loonaansprakelijkheidsregeling in het kader van de contractuele relatie

De regeling voor hoofdelijke aansprakelijkheid voor de lonen verschuldigd aan de werknemers die betrokken zijn bij de uitvoering van werken in onroerende staat is in 2012 in werking getreden. Zij is van toepassing op de bouwheer, op de hoofdaannemer en op alle ondernemingen in de onderaannemersketen. Bij deze regeling kunnen de inspectie en de werknemers-schuldeisers zich (onder bepaalde voorwaarden) wenden tot om het even welk niveau van de keten om betaling te verkrijgen van de lonen die aan hen verschuldigd zijn. Het mechanisme van de aansprakelijkheid kan alleen worden toegepast voor loonschulden die ontstaan ten vroegste 14 dagen na de verzending van een geschreven kennisgeving van de inspectie en gedurende een maximumperiode van één jaar.

Dit stelsel, dat integraal van toepassing blijft, werd aangevuld met een specifieke regeling voor hoofdelijke aansprakelijkheid die alleen geldt bij de directe contractuele relatie tussen twee tussenkomende partijen (bijvoorbeeld een aannemer en diens rechtstreekse onderaannemer), die in werking is getreden op 1 januari 2017. De regels die van toepassing zijn in deze nieuwe regeling zijn veel dwingender dan in het algemene stelsel: de hoofdelijke aansprakelijkheid kan immers worden ingeroepen voor alle loonschulden vastgesteld vanaf het sluiten van de aannemingsovereenkomst, de toepassing ervan is automatisch (zij hangt niet af van een voorafgaande kennisgeving) en zij is niet beperkt in de tijd.

Deze versterking van de hoofdelijke aansprakelijkheid voor loonschulden in het kader van de contractuele relatie is het gevolg van de omzetting van een Europese richtlijn betreffende de detachering van werknemers¹ in Belgisch recht². Het door de nieuwe regeling nagestreefde doel is de werknemers, vooral de naar België gedetacheerde buitenlandse werknemers, beter te garanderen dat zij effectief recht hebben op de betaling van het loon zoals vastgelegd door de geldende Belgische barema's.

Het is belangrijk te weten dat de wet geen onderscheid maakt tussen lopende en nieuwe overeenkomsten: de specifieke regeling voor hoofdelijke aansprakelijkheid is dus eveneens toepasselijk op de lopende contracten.

Wat dient de aannemer te doen om zich te wapenen tegen de toepassing van de specifieke regeling voor hoofdelijke aansprakelijkheid?

De Confederatie heeft ervoor gezorgd dat in de wet een mechanisme werd opgenomen voor vrijstelling van de toepassing van de specifieke regeling voor hoofdelijke aansprakelijkheid.

Elke aannemer kan ontsnappen aan de toepassing van de specifieke regeling voor hoofdelijke aansprakelijkheid tussen contracterende partijen door een schriftelijke verklaring op te stellen,

¹ Wet van 11 december 2016 (BS, 20-12-2016).

² EU-Richtlijn 2014/17 van 15 mei 2014, Handhavingsrichtlijn van de detacheringsrichtlijn.

die verplicht ondertekend moet worden door hemzelf en door zijn onderaannemer, die het volgende dubbele contractuele beding omvat:

1. De hoofdaannemer verklaart aan de onderaannemer te hebben meegedeeld dat de informatie over het verschuldigde loon staat op de internetsite: <http://www.werk.belgie.be> (thema "Sociaal overleg" > "Minimumlonen" en specifiek voor een buitenlandse onderaannemer het thema "Detachering" > "Arbeidsvoorwaarden"). De onderaannemer bevestigt dat hij de internetsite kent waarop de informatie over het verschuldigde loon staat.
2. De onderaannemer verklaart dat hij zijn verplichting om tijdig het verschuldigde loon aan zijn werknemers uit te betalen, naleeft en zal naleven.

Een model van verklaring vindt u hieronder:

Preciseringsen:

- Het is sterk aan te bevelen, in de huidige stand van het dossier, om deze verklaring op te stellen en te ondertekenen bij elke afzonderlijke arbeidsprestatie door de onderaannemer voor rekening van de hoofdaannemer. De Confederatie overlegt op dit moment met de betrokken kabinetten over de mogelijkheid om een eenmalige verklaring in te voeren, voor een bepaalde duur geldig, die zou kunnen toegepast worden op afzonderlijke prestaties die herhaaldelijk worden verricht (bijvoorbeeld raamovereenkomsten).
- Het is ook aan te bevelen (voor de nieuwe overeenkomsten) om het dubbele beding van de verklaring op te nemen in de aannemingsovereenkomst zelf en de door de partijen ondertekende verklaring er als bijlage bij te voegen. Op te merken valt dat als de aannemingsovereenkomst die het dubbele beding omvat, ondertekend wordt door de twee partijen vóór de uitvoering van de werken, het opstellen van een verklaring om als bijlage bij te voegen niet meer hoeft.

Opmerking: als de onderaannemer, ondanks de verklaring of de contractuele bedingen ondertekend door de partijen, zijn verplichting tot betaling van het aan zijn werknemers verschuldigde loon niet nakomt, dan kan de aannemer hoofdelijk aansprakelijk gesteld worden voor de loonschuld van de onderaannemer maar alleen in omstandigheden die identiek zijn aan die van het algemene stelsel van hoofdelijke aansprakelijkheid (namelijk alleen voor schulden die betrekking hebben op arbeidsprestaties verricht vanaf de 14e dag volgend op de dag waarop de aannemer kennis heeft gehad van het feit dat de onderaannemer zijn verplichtingen niet naleeft – meestal door een kennisgeving van de inspectie, maar ook, in voorkomend geval, door een demarche van de betrokken werknemers).

BIJLAGE

Verklaring betreffende de hoofdelijke aansprakelijkheid van de rechtstreekse contractant voor de betaling van het loon

Bij toepassing van artikel 35/6/3, § 2 van de wet van 12 april 1965 betreffende de bescherming van het loon der werknemers, ingevoegd bij de wet van 11 december 2016 houdende diverse bepalingen inzake detachering van werknemers leggen de ondergetekende hoofdaannemer en de ondergetekende onderaannemer volgende verklaring af zodat de hoofdaannemer wordt vrijgesteld van de hoofdelijke aansprakelijkheid voor de betaling van het loon dat verschuldigd is aan de werknemers tewerkgesteld door de onderaannemer en overeenstemmend met de prestaties uitgevoerd door de genoemde werknemers voor de hoofdaannemer:

- De hoofdaannemer verklaart aan de onderaannemer te hebben meegedeeld dat de informatie over het verschuldigde loon staat op de internetsite: <http://www.werk.belgie.be> (thema "Sociaal overleg" > "Minimumlonen" en specifiek voor een buitenlandse onderaannemer het thema "Detachering" > "Arbeidsvoorwaarden"). De onderaannemer bevestigt dat hij de internetsite kent waarop de informatie over het verschuldigde loon staat.
- De onderaannemer verklaart dat hij zijn verplichting om tijdig het verschuldigde loon aan zijn werknemers uit te betalen naleeft en zal naleven.

Opgemaakt te, op

De hoofdaannemer

De onderaannemer

"U vindt de Word-versie van de bijlage aan het einde van de modellen van onderaannemingsovereenkomsten door [hier](#) te klikken"